

IZVEŠTAJ O RELIZOVANIM AKTIVNOSTIMA CENTRA ZA PRAVA DETETA U 2011. GODINI

1. Uvodne napomene

Centar za prava deteta je tokom svog petnaestogodišnjeg rada u više navrata utvrđivao i preispitivao svoje ciljeve i aktivnosti, ali nikada do sada nije definisao dugoročnu stratešku politiku razvoja organizacije, mada je takva potreba više puta isticana. Proces strateškog planiranja koji je imao široko participativan karakter je u velikoj meri obeležio 2011. godinu.

Strateškim dokumentom, usvojenim od strane Upravnog odbora Centra u novembru 2011. godine, želelo se podstaći dublje analitičko sagledavanje kapaciteta Centra u okviru nacionalnog i međunarodnog konteksta relevantnog za oblast prava deteta (društvenog, pravnog i institucionalnog sistema), a u cilju njegovog unapređenja. U procesu strateškog planiranja koji je podrazumevao jednu trodnevnu radionicu, više pojedinačnih sastanaka i niz konsultacija sa zainteresovanim stranama, učestvovali su članovi, zaposleni, saradnici, donatori, partnerske organizacije i institucije. Proces planiranja odvijao se u periodu april - septembar 2011. godine, a strateški dokument koji je sačinjen ima za cilj da utvrdi dugoročnije pravce razvoja Centra, prioritete oblasti delovanja i definiše okvire programa koji će se sprovesti do kraja 2016. godine.

Nakon što je Upravni odbor Centra usvojio Strateški plan razvoja Centra za prava deteta za period 2012-2016, u decembru 2011. započet je proces akcionog planiranja za 2012. godinu. Proces akcionog planiranja rada Centra za prava deteta završen je krajem januara 2012. godine. Tokom planiranja, u okviru oblasti i ciljeva definisanih Strateškim dokumentom, definisan je nacrt zadataka sa aktivnostima, vremenom odvijanja aktivnosti, očekivanim rezultatima i osobama odgovornim za realizaciju aktivnosti. Analiziran je i plan prikupljanja sredstava uključujući pregled troškova aktivnosti i troškova same organizacije.

U Nacrtu Akcionog plana za 2012. godinu, kao najvažnije strateške oblasti za planirani period istaknute su:

- Politike i zakonodavstva u oblasti prava deteta, sa ciljevima:
 - unapređenja zakonodavnog okvira u oblasti prava deteta u Srbiji kroz puno usklađivanje sa međunarodnim normama i standardima,
 - unapređenja mehanizama za punu primenu zakonskih rešenja u oblasti prava deteta,
 - kreiranja stimulativnog društvenog i političkog ambijenta za ostvarivanje prava deteta.
- Monitoring prava deteta i javno zastupanje, sa ciljevima:
 - unapređenja sistema nezavisnog monitoringa prava deteta,
 - kontinuiranog praćenja stanja i jačanja uticaja na Evropske institucije.
- Informisanje, istraživanje i obrazovanje u oblasti prava deteta, sa ciljevima:
 - unapređenja sistema informisanja (obima i načina informisanja) šire javnosti, a pre svega dece i odgovornih društvenih aktera,
 - unapređenja naučno-istraživačke komponente rada Centra,
 - povećanja obima, kvaliteta i usmerenosti edukativnih delatnosti Centra.

- Saradnja, partnerstvo i umrežavanje na nacionalnom i regionalnom nivou, sa ciljevima:
 - unapređenja saradnje i partnerstva Centra sa javnim, poslovnim i civilnim sektorom u Republici Srbiji i Regionu razvojem i održavanjem funkcionalnih mehanizama saradnje,
 - unapređenja mehanizama saradnje između nevladinog sektora i drugih aktera zapadnog Balkana koji deluju u oblasti prava deteta kroz razmenu znanja, informacija, iskustava i učešćem u zajedničkim aktivnostima
- Održivost, organizacioni razvoj i izgradnja kapaciteta Centra, sa ciljevima:
 - jačanja mehanizama koji podupiru i osiguravaju finansijsku stabilnost Centra a koji se odnose na razvoj servisa/usluga Centra,
 - jačanja organizacionih kapaciteta Centra,
 - jačanja unutrašnje strukture i efikasnije organizacije rada Centra,
 - jačanja komunikacionih, stručnih i timskih kapaciteta u Centru za prava deteta,
 - povećanja vidljivosti Centra za prava deteta u javnosti i uspostavljanja sistema održavanja pozitivnog imidža.

Pored toga, 2011. godinu rad Centra za prava deteta, obeležilo je i poboljšanje organizacionih kapaciteta kroz redovnu komunikaciju sa sličnim organizacijama kako u Srbiji, tako i u ostalom delu Evrope – Centar je nastavio aktivnu koordinaciju Koalicijom za monitoring prava deteta u Srbiji, učestvovao je u uspostavljanju nacionalne Mreže organizacija za decu Srbije – MODS, postao punopravan član evropske mreže Eurochild, a u novembru i pokrenuo uspostavljanje Balkanske mreže za monitoring prava deteta, koja uključuje organizacije iz 3 balkanske zemlje (Srbija, Crna Gora, BiH).

2. Aktivnosti realizovane tokom 2011. godine

Sumirajući, aktivnosti koje je Centar za prava deteta sproveo u 2011. godini, a koje se tiču jačanja kapaciteta same organizacije navodimo sledeće:

- održavanje redovnih mesečnih sastanaka tima zaposlenih u Centru, a u slučaju intenzivnijih projektnih aktivnosti i jednom nedeljno. Ovi sastanci rezultirali su kontinuiranim informisanjem zaposlenih, kao i praćenju ukupnih aktivnosti organizacije;
- u martu 2011. godine, uspostavljena je verzija internet prezentacije na engleskom jeziku, što je doprinelo aktivnostima u vezi sa odnosima s javnošću, kao i većoj vidljivosti Centra u inostranstvu. Krajem godine naslovna strana prezentacije je rearanžirana na način da su u prvi plan istaknute vest i novosti u vezi s radom Centra i oblašću prava deteta uopšte, što ubrzava informisanje posetilaca sajta.
- Učešće na sastancima sa partnerima i drugim relevantnim činiocima:
 1. U periodu mart 2011 – decembar 2011, predstavnice/i Centra za prava deteta učestvovali su na 38 domaćih i međunarodnih sastanaka, konferencija, seminara i događanja ostalih vrsta u oblasti prava deteta, na kojima su bile/i u prilici da se susretnu sa predstavnicima partnerskih organizacija i drugih organizacija.
 2. učešće u brojnim radnim grupama oformljenim od strane donosilaca odluka i nezavisnih tela u pripremi nacрта zakona, nacрта zakona o izmenama i dopunama zakona i strateških dokumenata (Nacrta Zakona o pravima deteta, Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloltnih

lica, Nacrta Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja u pornografiji i prostituciji (2012-2016) i Nacrta Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od iskorišćavanja u pornografiji zloupotrebom informacionih i komunikacionih tehnologija za period 2012-2014, podzakonski akti uz Zakon o socijalnoj zaštiti);

3. priprema i organizacija 5 sastanaka Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji održanih tokom cele godine.
- Aktivnosti u vezi sa prikupljanjem sredstava – Centar je u 2011. godini podneo 11 predloga projekata, učestvovao je na programskom planiranju za naredni petogodišnji period sa organizacijom GIZ – Nemačkom organizacijom za internacionalnu saradnju u vezi sa novim programom u oblasti trgovine decom, uspostavio bližu saradnju sa Delegacijom Evropske unije u Republici Srbiji;
 - U junu 2011. Centar je postao punopravan član evropske mreže organizacija koje se bave decom Eurochild;
 - U novembru 2011, na inicijativu Centra za prava deteta, osnovana je Balkanska mreža za monitoring prava deteta, koju čine organizacije iz Srbije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine;
 - Organizovana 3 sastanka Upravnog odbora Centra, kao i sednica Skupštine Centra;
 - Priprema i organizacija radionice strateškog planiranja. Radionica je održana od 26. do 28. juna 2011. godine, a ekspert facilitator je rukovodio procesom. Proces je podrazumevao i nekoliko sastanaka i kontinuirane konsultacije sa zainteresovanim stranama u periodu april – septembar, koje su uključile zaposlene u Centru, članove Upravnog i Nadzornog odbora i Skupštine Centra, saradnike, donatore i partnerske organizacije, institucije. U septembru proces strateškog planiranja rezultirao je kompletiranjem Strateškog plana razvoja Centra za prava deteta za period 2012-2016, a u novembru 2011. je i usvojen od strane Upravnog odbora Centra;
 - Radionica akcionog planiranja rada Centra za 2012. godinu održana je 21. decembra 2011. godine. Proces planiranja završen je radionicom održanom 20. januara 2012. godine izradom detaljnog nacrta akcionog plana ciljeva, zadataka i aktivnosti.
 - Tokom cele godine Centar je objavljivao svoje izveštaje i ostale važne izvore informacija na mrežama Eurochild, MODS, zadecu.org, CRNPS;
 - Centar za prava deteta je u 2011. godini organizovao tri javna događanja:
 - Zajedno sa članovima omladinske grupe DX i Shopping centrom „Ušće“, pod sloganom „Nama je važno!“, organizovano je obeležavanje 20. novembra – 22 godine od usvajanja Konvencije o pravima deteta.
 - Javna prezentacija rezultata istraživanja “Nasilno ponašanje prema i među decom i mladima u sportu”, održana u Dečjem kulturnom centru 24. novembra 2011. godine.
 - Javno događanje pod nazivom “Karneval volontera“ održano je 9. septembra 2011. u Beogradu, Nišu i Užicu, i predstavljala je deo prvog zajedničkog plana akcije Koalicije za monitoring prava deteta u Srbiji pod nazivom “Svi uključeni”;
 - Biblioteka Centra je u 2011. godini obogaćena sa tridesetak naslova iz oblasti prava deteta i drugih bliskih oblasti, što je doprinelo osnaživanju kapaciteta kako zaposlenih u Centru tako i zaposlenih u drugim srodnim organizacijama, saradnika, studenata i ostalih profesionalaca iz oblasti. Takođe, počev od januara 2012. godine, Centar je u mogućnosti da koristi ugledni stručni časopis *The International Journal of Children's Rights*.

3. Projekti koje je Centar za prava deteta realizovao u 2011. godini

- **Jačanje uloge zdravstvenog sistema u kontekstu podrške porodicama novorođenčadi sa ili u riziku od smetnji u razvoju**

Osnovni cilj ovog projekta bio je obezbeđivanje podrške porodicama sa novorođenčadi sa ili u riziku od smetnji u razvoju u okviru zdravstvenog sistema, kako bi se smanjio rizik od institucionalizacije ove dece, kao i rizik povrede njihovih prava. Realizacija cilja ostvarena je: jačanjem kapaciteta profesionalaca koji rade u porodilištima i domovima zdravlja kroz 7 seminara/treninga, razvijenim smernicama za komunikacione veštine, organizacijom fokus grupa i okruglih stolova, situacionom analizom, razvojem plana za jačanje kapaciteta/kurikuluma za zdravstvene radnike/pedijatre, kao i dodatnih radnih materijala.

Projekat je realizovan u periodu jun 2010 – septembar 2011. godine, a realizaciju aktivnosti podržao je UNICEF.

- **Živeti prava deteta**

Projekat promoviše participativni model praćenja primene prava deteta kroz razvoj kapaciteta dece i civilnog društva za praćenje i lobiranje za poboljšanje prava deteta, a u partnerstvu dece i odraslih. Partneri na projektnim aktivnostima su Koalicija za monitoring prava deteta i dečje grupe koje deluju u okviru partnerskih organizacija.

U 2011. godini, aktivnosti projekta bazirale su se na jačanju kapaciteta Koalicije i osnaživanju saradnje među članicama, lobiranju za specifična pitanja, povećanju vidljivosti Koalicije na nacionalnom i lokalnom nivou, jačanju partnerstva sa decom u procesima monitoringa i lobiranja, osnaživanju dece za aktivno praćenje i zastupanje u vezi sa poboljšanjem stanja prava deteta, kao i na izradi priloga za UPR – Univerzalni periodični pregled.

Koalicija za monitoring prava deteta je realizovala dva plana akcije zastupanja, dok su tri grupe dece za monitoring prava deteta u Užicu, Nišu i Beogradu tokom realizacije projekta sprovele 11 lokalnih akcija zastupanja, zajedno sa Koalicijom za monitoring prava deteta aktivno učestvovala u akciji „Svi uključeni“ i u organizaciji obeležavanja datuma usvajanja Konvencije o pravima deteta.

Projekat je realizovan u periodu januar 2011 – decembar 2011. godine, a realizaciju aktivnosti podržao je Save the Children Norway.

- **Deteta na hraniteljstvu – podizanje standarda za bolju brigu u Srbiji**

Centar za prava deteta je u saradnji sa Centrom za porodični smeštaj dece i omladine Beograd sproveo projekat namenjen unapređenju položaja i prava deteta smeštenog u hraniteljsku porodicu, tj. poboljšanju kvaliteta zaštite deteta u hraniteljskoj porodici. Projekat se implementirao u sedam mesta: Beogradu, Ćupriji, Beloj Crkvi, Subotici, Nišu, Kragujevcu i Novom Sadu.

Jedna od osnovnih projektnih aktivnosti bila je razvoj minimalnih standarda u radu za profesionalce koji se bave poslovima hraniteljstva dece u smislu procedura koje moraju biti

primenjene, kvaliteta usluga koji mora biti obezbeđen, metode i tehnika rada sa korisnicima koje treba poštovati, kao i praćenja i evaluacije efekata i kvaliteta usluga pruženih od strane profesionalaca.

U oktobru i novembru je usledio krug kampanja sa prigodnim promotivnim materijalima po pomenutim gradovima u cilju promovisanja izrađenih standarda i bližeg upoznavanja hraniteljskih porodica sa istima.

Projekat je realizovan u periodu decembar 2010 – decembar 2011. godine uz podršku kancelarije Delegacije Evropske unije u Republici Srbiji.

- **Zaštita deteta žrtve trgovine ljudima u svetlu reformskih projekata Ministarstva rada i socijalne politike, Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva pravde**

Program obuke i stručnog usavršavanja za predstavnike sistema socijalne zaštite i policijskih službenika koji su posebno obučeni za postupanja sa maloletnim licima koja su oštećena krivičnim delima, i policajaca granične policije nastavljen je i tokom 2011. godine. Realizovana su dva dvodnevna seminar za predstavnike navedenih sistema iz Topličkog, Rasinskog i Jablaničkog okruga. Ciljevi seminara bili su sagledavanje položaja deteta žrtve trgovine ljudima u procesu zaštite, uz primenu procedura *Opšteg i posebnih protokola za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja*.

U saradnji sa Misijom OEBS-a u Srbiji i Pravosudnom akademijom tokom maja 2011. godine održana su dva okrugla stola "Zaštita maloletnih lica žrtava trgovine ljudima". Okrugli stolovi održani su za predstavnike sudova i tužilaštava sa područja četiri Apelaciona centra (Beograd, Novi Sad, Niš, Kragujevac).

Težište okruglih stolova bilo je na razmatranju sudskih postupaka zaštite maloletnih lica žrtava trgovine ljudima u cilju unapređenja efikasne i jedinstvene procedure koja će osigurati postojanje brzog i kordiniranog postupka koji štiti maloletna lica žrtve trgovine ljudima od dalje viktimizacije i obezbeđuje im odgovarajuću pomoć, odnosno da doprinese unapređenju efikasnog protoka informacija između pravosudnih i drugih državnih organa i službi uključenih u proces zaštite maloletnih lica žrtava trgovine ljudima.

Projekat je realizovan u periodu februar 2011 – maj 2011. uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji.

- **Razvoj Modela Nacionalne strategije za borbu protiv trgovine decom**

Tokom 2010. i 2011. godine, a u saradnji sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom kulture, informisanja i informacionog društva, Ministarstvom rada i socijalne politike, Službom za koordinaciju zaštite žrtava trgovine ljudima, Višim javnim tužilaštvom iz Beograda, Organizacionom jedinicom INTERPOL-a za Srbiju i udruženjima građana Beosupport, Atina i Astra, Centar za prava deteta finalizovao je izradu *Nacrta Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja dece u pornografiji i prostituciji 2012 - 2016*.

Nacrt strategije dostavljen je Ministarstvu unutrašnjih poslova na dalje razmatranje, u cilju njenog usvajanja od strane Vlade Republike Srbije. Takođe, dokument je publikovan i predstavljen javnosti.

Projekat je realizovan u periodu januar 2011 – decembar 2011 u okviru Regionalnog programa borbe protiv trgovine decom, koordinisanog od strane Save the Children Norway, a uz finansijsku podršku Ministarstva inostranih poslova Norveške i OAK fondacije.

- **Institucionalni odgovor na problem seksualne zloupotrebe i iskorišćavanja dece putem informacionih i komunikacionih tehnologija**

Centar za prava deteta koordinisao je procesom izrade „Nacrta Akcionog plana za prevenciju i zaštitu dece od iskorišćavanja u pornografiji zloupotrebom informacionih i komunikacionih tehnologija (2012 – 2014).“ Nacrt Akcionog plana sačinila je međuresorna radna grupa koju su činili predstavnici relevantnih ministarstava, državnih institucija i udruženja građana (Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo prosvete i nauke, Ministarstvo kulture, informisanja i informacionog društva, Odeljenje za visokotehnološki kriminal Višeg javnog tužilaštva u Beogradu, Centar za prava deteta, Centar za prevenciju devijantnog ponašanja kod mladih - TARGET). Dokument je dostavljen Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije na dalje postupanje.

Projekat je realizovan u periodu oktobar 2011 – decembar 2011 uz podršku organizacije Save the Children Norway.

- **Prevenција konflikata i nasilnog ponašanja prema i među decom i mladima u sportu kao delu lokalne zajednice**

Projekat je realizovan u saradnji sa Nemačkom organizacijom za internacionalnu saradnju GIZ (GmbH) – projekat „Jačanje struktura za osnaživanje i participaciju mladih u Srbiji“ i Ministarstvom omladine i sporta Republike Srbije. Težište projekta bilo je na sprovođenju istraživanja, čiji rezultati treba da budu osnova za planiranje i kreiranje programa prevencije konflikata i nasilnog ponašanja prema i među decom i mladima u sportu. Sport je izabran kao aktivnost koja ima veliki potencijal da doprinese formiranju karaktera i dobrih navika u ponašanju mladih pa predstavlja dobru sredinu za sticanje veština nenasilnog rešavanja konfliktnih situacija i unapređenju komunikacije i tolerancije među decom i mladima.

Istraživanje je sprovedeno među mladim sportistima i sportistkinjama u tri kontaktna timska sporta koji su najzastupljeniji u našoj sredini: košarci, fudbalu i rukometu. Uzorak na kojem je vršena statistička obrada iznosio je 399 ispitanika, od čega 32% ženskog i 68% muškog pola, uzrasta od 13 do 17 godina.

Istraživanje je sprovedeno u 6 regiona i obuhvatilo je 10 lokacija: Novi Sad, Subotica, Beograd (Zemun), Kragujevac, Čačak, Niš, Novi Pazar, Leskovac, Užice (Požega) i Pirot. Rezultati istraživanja predstavljeni su na javnoj prezentaciji održanoj u Dečjem kulturnom centru 24. novembra 2011. godine.

Projekat je realizovan u periodu 15. februar 2011 – 15. novembar 2011, u saradnji sa GIZ – Nemačkom organizacijom za internacionalnu saradnju.

- **Organizaciona i logistička podrška radu Radne grupe za izradu podzakonskih akata uz Zakon o socijalnoj zaštiti**

Uz podršku EU, u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalne politike Unicef je realizovao projekat pod nazivom *Developing Community-based Services for Children with Disabilities and their Families*, sa ciljem jačanja okvira politike, institucionalnih mehanizama i kapaciteta, kako bi se razvili servisi za podršku deci sa smetnjama u razvoju i postali odgovarajući potrebama ove dece i njihovih porodica u lokalnoj zajednici. Kroz ovaj projekat Unicef je pružio podršku Ministarstvu rada i socijalne politike da sačini nacrt podzakonskih akata uz Zakon o socijalnoj zaštiti, koji predstavljaju polaznu osnovu razvoja kvalitetnih lokalnih servisa za decu sa smetnjama u razvoju a koji su preduslov za implementaciju ovog zakona.

Centar za prava deteta je imao ulogu partnerske organizacije koja je pružila organizacionu i logističku podršku ovom procesu kroz angažovanje, sastavljanje ugovora, isplatu članova timova u okviru Radne grupe; organizaciju konsultativnih sastanaka svih aktera u procesu; obezbeđivanje celokupne dokumentacije u vezi sa procesom; prevod podzakonskih akata i preporuka na engleski jezik; omogućavanje redovne razmene informacija i konsultacija među svim relevantnim činiocima u procesu; izveštavanje o procesu.

Projekat je realizovan u periodu maj 2010 - maj 2011. godine uz podršku kancelarije Unicefa u Beogradu.

- **Jačanje kapaciteta sistema maloletničkog pravosuđa u Srbiji**

Glavni cilj ovog projekta predstavlja jačanje kapaciteta sistema maloletničkog pravosuđa u Srbiji i s tim u vezi nastavak i intenziviranje rada kako bi se osigurala primena standarda u oblasti maloletničkog pravosuđa. Posebni ciljevi projekta su: 1. pružanje pomoći Radnoj grupi oformljenoj pri Ministarstvu pravde u izradi Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o maloletnim učinocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica na participativan način, baziranoj na gledištima i preporukama ključnih aktera, uključujući stručna lica iz različitih sektora; 2. izrada preporuke za poboljšanje sistema prikupljanja i praćenja podataka relevantnih za sistem maloletničkog pravosuđa u Srbiji, i procena podesnosti preporuka kroz istraživanje.

Tokom 2011. godine, u okviru ovog projekta, a kroz rad posebno oformljene radne grupe, razvijene su Preporuke za poboljšanje sistema za prikupljanje i praćenje podataka od značaja za sistem maloletničko pravosuđe, kao i Nacrt izmena i dopuna formulara SK3 i SK4. Finalizirani dokumenti podneti su Savetu za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenje krivičnih sankcija prema maloletnicima (u daljem tekstu: Savet), koji ih je i usvojio u novembru 2011. godine. Od strane predsednika Saveta sačinjeni i usvojeni predlozi i preporuke dostavljeni su svim relevantnim subjektima.

Počev od januara 2012. godini, sledi istraživanje o određenom broju indikatora koje će se realizovati za područje tri viša suda (Beograd, Novi Sad i Niš).

Projekat se realizuje u periodu oktobar 2010 - oktobar 2012. godine uz podršku kancelarije Unicefa u Beogradu.

- **Institucionalna podrška razvoju organizacionih kapaciteta Centra za prava deteta**

U okviru ovog projekta Centar je prošao kroz proces izuzetno važnog strateškog planiranja koji je rezultirao dokumentom pod nazivom *Strateški plan razvoja Centra za prava deteta za period 2012-2016. godine*. Nakon usvajanja dokumenta od strane Upravnog odbora Centra za prava deteta, započeo je proces akcionog planiranja aktivnosti organizacije za 2012. godinu, koje su direktno proistekle iz Strateškog dokumenta. Takođe, ustanovljeni su detaljni opisi poslova za svaku poziciju u Centru za prava deteta.

Projekat je, takođe, imao za cilj poboljšanje kapaciteta Centra za prava deteta kroz redovnu komunikaciju sa sličnim organizacijama u Evropi i učešće u važnim događajima na evropskom nivou – uz podršku ovog projekta predstavnice Centra za prava deteta učestvovala su na sastanku partnera organizacije Save the Children Sweden u Švedskoj, godišnjoj konferenciji evropske mreže Eurochild u Velsu i radionici sa temom dečjeg učešća u praćenju primene Konvencije o pravima deteta u Rumuniji.

Projekat se odnosio i na poboljšanje kapaciteta organizacije nabavkom knjiga i pretplatom na renomirani stručni časopis *International Journal of Children Rights*. Osim toga, projekat je unapredio aktivnosti u vezi sa odnosima s javnošću i povećanjem vidljivosti organizacije na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Projekat je realizovan u periodu januar 2011 – decembar 2011. godine uz podršku Save the Children Sweden.

4. Izdavačka delatnost

U 2011. godini Centar za prava deteta publikovao je sledeća izdanja:

Učešće dece u izveštavanju pred Komitetom za prava deteta, Marković, V., Begović, V., Marković, L., Begović, D., Petrović, M., Golić, M., Vučković Šahović, N. (2011) srpski i engleski

http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Ucesce_dece_u_izvestavanju_pred_Komitetom.pdf

Zaštita deteta od zlostavljanja i zanemarivanja – Primena Opšteg protokola, Išpanović-Radojković, V., Ignjatović, T., Kalezić Vignjević, A., Stevanović, I., Sma, J., Vujović, R., Žegarac, N. (2011) srpski

http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Primena_Opsteg_protokola_Zastita_deteta.pdf

Nacrt Nacionalne strategije za prevenciju i zaštitu dece od trgovine i iskorišćavanja u pornografiji i prostituciji (2012-2016), prir. Stevanović, I., Golić M. (2011) srpski

http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Nacrt_Nacionalne_strategije_za_prevenciju_i_zastitu_dece_od_trgovine_i_iskoriscavanja_u_pornografiji_i_prostituciji.pdf

Analiza zakonodavstva Republike Srbije s aspekta prava deteta, revidirano i dopunjeno izdanje, Stevanović, I., Petrović, M., Banić, M. (2011) srpski, dostupno na sajtovima Unicefa i Centra za prava deteta

http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Analiza_zakonodavstva_RS_dec2011.pdf

Strateški plan razvoja Centra za prava deteta za period 2012-2016. godine, Stevanović, I., Petrović, M., Golić, M., Bogičević, T., Ilić, M., Rašković, Z. (2011) srpski i engleski
http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Strateski_plan_CPD.pdf

Preporuke Komiteta za prava deteta – Kako ih možemo ostvariti, Koalicija za monitoring prava deteta (2011) srpski i engleski, informativni letak
http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Preporuke_letak_srpski.jpg

Nasilno ponašanje prema i među decom i mladima u sportu - rezultati istraživanja i preporuke, Popadić D., Bačanac, LJ., Golić, M., Petrović, M., Vidović, S. (2011) srpski
http://www.cpd.org.rs/dokumenti/Istrazivanje_Nasilno_ponasanje_prema_i_medju_decom_i_mladima_u_sportu.pdf

5. Prisustvo na sastancima i skupovima na međunarodnom nivou

U 2011. godini zaposleni i saradnici Centra za prava deteta prisustvovali su sledećim međunarodnim sastancima i skupovima:

- 13 – 14. april 2011, Sarajevo, Bosna i Hercegovina, edukacija opštinskih radnih grupa u organizaciji Biroa za ljudska prava Tuzla, 5 ministarstava Bosne i Hercegovine, Vlade Brčko distrikta, Swiss Agency for development and Cooperation SDC, Swedish International Development Cooperation Agency i Unicefa, Ivana Stevanović učestvovala kao predavač i facilitator diskusije na temu Alternativne mere i iskustva iz okruženja;
- 14 – 15. april 2011, Vlačić, Bosna i Hercegovina, seminar u organizaciji Biroa za ljudska prava Tuzla, 5 ministarstava Bosne i Hercegovine, Vlade Brčko distrikta, Swiss Agency for development and Cooperation SDC, Swedish International Development Cooperation Agency i Unicefa, Ivana Stevanović učestvovala kao predavač i facilitator diskusije na temu Alternativne mere i iskustva iz regiona. Tema seminara: Maloletničko prestupništvo u BiH i regionu – restorativna pravda i alternativne mere.
- 13 - 14. septembar 2011, Geteborg, Švedska, redovni godišnji sastanak partnerskih organizacija Save the Children Sweden, učestvovala Ivana Stevanović i Tanja Bogičević;
- 22. novembar 2011, Prag, Češka republika, radionica u organizaciji regionalne kancelarije za Evropu Visokog komesara za ljudska prava, učestvovala Jadranka Šujak. Tema radionice: Prava dece mlađe od 3 godine iz osetljivih grupa;
- 28 – 30. novembar 2011, Skoplje, Makedonija, regionalni forum u organizaciji Fondacije Kralj Boduen, makedonskog Ministarstva rada i socijalne politike i GIZ – Nemačke organizacije za internacionalnu saradnju, učestvovala Ivana Stevanović. Tema: Društveni aspekti trgovine ljudima;
- 29.11 - 2.12.2011, Kardif, Velika Britanija, Osma godišnja konferencija članica mreže Eurochild, učestvovala Milena Golić i Marija Petrović. Tema konferencije: Borba protiv siromaštva dece kroz podršku i jačanje porodice;

6. Završne napomene

U 2011. godini realizaciju projekata i drugih aktivnosti Centra za prava deteta podržali su:

- **UNICEF, kancelarija u Beogradu**

- **Save the Children Norway**
- **Save the Children Sweden**
- **Nemačka organizacija za internacionalnu saradnju GIZ (GmbH)**
- **Misija OEBS-a u Srbiji**
- **Delegacija Evropske unije u Republici Srbiji**

U 2011. godini projektne aktivnosti realizovane su od strane 4 stalno zaposlene osobe (jedna sa polovinom radnog vremena i 3 sa punim radnim vremenom) i 94 stručnjaka raznih profila u oblasti prava deteta.

U skladu sa zakonom Centar je podneo Završni račun za 2011. godinu Agenciji za privredne registre. Takođe su, u skladu sa zakonom, podnete i pojedinačne poreske prijave za lica angažovana u 2011. godini.

Centar za prava deteta je tokom 2011. godine nastavio intenzivnu saradnju sa brojnim institucijama, službama i organizacijama, među kojima bismo istakli saradnju sa Pravosudnom akademijom, Zaštitnikom građana, Poverenikom za ravnopravnost, Pravnim fakultetom Univerziteta UNION (pre svega u okviru realizacije programa Mastera za prava deteta), Republičkim timom za borbu protiv trgovine ljudima kao i Savetom za praćenje i unapređenje rada organa krivičnog postupka i izvršenje krivičnih sankcija prema maloletnicima.